

Lý luận của chủ nghĩa Mác — Lênin về giai cấp công nhân trong thực tiễn hiện nay

Lê Phạm Hoàng Oanh
Khoa Lý luận cơ sở, Trường Chính trị Cần Thơ

Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân là một phạm trù cơ bản của chủ nghĩa xã hội khoa học, do đó nó đã được C. Mác — Ph. Ăngghen và Lênin nghiên cứu và phát triển hết sức hoàn thiện trong quá trình phát triển của lịch sử cách mạng thế giới. Tác động của sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân (GCCN) làm thay đổi tình hình kinh tế chính trị xã hội trên toàn thế giới, nó tác động tới quá trình sản xuất cụ thể, tới bộ mặt phát triển của thế giới.

Ngày nay, trên mặt trận tư tưởng, lý luận, ở phạm vi thế giới và ở nước ta, trực tiếp hay gián tiếp, bằng các luận giải khác nhau, người ta đang mưu toan bác bỏ vấn đề cơ bản, hàng đầu này của chủ nghĩa Mác - Lênin. Những luận điệu phê phán vai trò của GCCN gây nên những mơ hồ, hoài nghi nhất định đối với sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân trên thế giới và ở Việt Nam. Vấn đề đặt ra cần phải chứng minh tính khoa học và cách mạng của học thuyết Mác về sứ mệnh lịch sử toàn thế giới của giai cấp công nhân đối với thực trạng phát triển giai cấp công nhân Việt Nam hiện nay. Không vì sự sụp đổ của mô hình CNXH trong hiện thực mà phủ nhận sứ mệnh lịch sử của GCCN.

Hiện nay có nhiều quan điểm phủ nhận giai cấp công nhân cùng với sứ mệnh lịch sử của GCCN. Trong đó có một số luận điểm sau đây: Một là, GCCN hiện đại đã bị “thu hẹp về số lượng” hoặc “teo đi” do bộ phận đã gia nhập vào hàng ngũ tầng lớp trí thức. Hai là, GCCN hiện đại ở các nước có nền kinh tế phát triển như các nước TBCN đã thoát khỏi tình trạng bị “bóc lột”. Ba là, ra sức xuyên tạc vai trò của Đảng cộng sản — chính đảng của GCCN trong tình hình hiện nay. Từ thực tiễn phát triển GCCN thế giới và trong nước sẽ minh chứng cho sự phiến diện, vô căn cứ của những luận điểm trên:

Thứ nhất, giai cấp công nhân — bộ phận được “Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản” coi là quân chủ lực, đối địch với giai cấp tư sản, đã “biến thành thiểu số”. Đây là lập luận của “CNXH dân chủ” chia người lao động thành hai bộ phận “lao động cổ xanh”- là lớp người lao động làm công việc tay chân hay công việc cần trực tiếp dùng sức lực để hoàn thành và “lao động cổ trắng”- những chuyên gia được trả lương hoặc những công nhân có học vấn cao công tác ở các lĩnh

vực văn phòng bán chuyên nghiệp, hành chính; coi “lao động cổ trắng” không phải là một bộ phận của giai cấp công nhân hiện đại. Từ quan niệm, cùng với sự phát triển của kinh tế tri thức và khoa học kỹ thuật, cơ cấu ngành nghề không ngừng nâng cấp, cơ cấu đội ngũ sản nghiệp cũng đang thay đổi, thể hiện chủ yếu ở chỗ, tầng lớp “cổ xanh” lấy lao động chân tay là chính, đang giảm mạnh, tầng lớp “cổ trắng” lấy lao động trí óc làm chính, đang nhanh chóng mở rộng. Xu hướng trí thức hoá công nhân sẽ ngày càng mạnh lên ở Việt Nam thời kỳ 2011-2020; đây là kết quả của việc thực hiện có hiệu quả quốc sách giáo dục-đào tạo ở nước ta, nhất là việc mở rộng đào tạo tay nghề cho thanh niên. Đến năm 2020, tỷ lệ lao động qua đào tạo nghề có thể đạt 55% (khoảng 31,4 triệu người), trong đó cao đẳng nghề, trung cấp nghề chiếm khoảng 20%-25%. Bộ phận công nhân có trình độ đại học (thực chất là công nhân-trí thức) ngày càng tăng. Xu hướng hình thành đội ngũ công nhân-trí thức ngày càng rõ và phát triển (dự báo chiếm khoảng 7% - 10% trong tổng số lao động kỹ thuật), tập trung ở một số ngành kinh tế mũi nhọn, trong các doanh nghiệp hiện đại có công nghệ cao và tự động hoá, các khu công nghệ cao... Qua đó, cho thấy nhận định GCCN ngày càng “teo đi” là không có cơ sở và không phù hợp.

Thứ hai, GCCN hiện đại ở các nước Tư bản hiện nay đã thoát khỏi sự bóc lột. Hiện nay, một bộ phận khá đông GCCN đã trở nên trung lưu hoá, nhưng đó là sự phản ánh mức sống trong điều kiện mới (do tiến bộ chung của sự phát triển xã hội), mức sống của “thiểu số này”, ngày nay, đã được nâng cao, nên “họ chẳng cần vùng lên làm cách mạng nữa!”... Sự phát triển của LLSX và phân công lao động xã hội, cũng như sự biến đổi cơ cấu xã hội của GCCN đã làm cho diện mạo của GCCN hiện đại trong xã hội tư bản không giống như những mô tả của C. Mác trong thế kỷ XIX. Thế nhưng,

với những biến đổi đó mà đi đến kết luận GCCN không bị bóc lột nữa là sai lầm cả về chính trị và khoa học. Công nhân hiện nay dù có cố phiếu, cũng chẳng làm thay đổi được địa vị làm thuê và bị bóc lột trong xã hội tư bản. Họ không trở thành “nhà tư bản” theo cách tuyên truyền của các lý luận gia tư sản, mà chỉ là “nhà tư bản” đối với chính mình. Hy vọng thay đổi địa vị người lao động trở thành người chủ thật sự ở các nước tư bản chủ nghĩa chỉ là ảo tưởng, là hành động tự lừa dối. Bằng chứng là cuộc khủng hoảng tài chính, suy thoái kinh tế toàn cầu năm 2008, tình hình nợ công ở các quốc gia châu Âu và Mỹ, phong trào “Chiếm phố Wall” ở Mỹ, những cuộc biểu tình ở các nước châu Âu tư bản đã chứng minh cho nhận định trên. Phong trào “Chiếm phố Wall” thể hiện sự bất bình của người lao động trước tình trạng bất công và khoảng cách giàu - nghèo ngày càng lớn trong lòng xã hội tư bản. Vì vậy, sự bất bình đẳng xã hội sâu sắc trong lòng CNTB hiện đại sẽ không thể tự điều hòa được. Và trong điều kiện đó, GCCN càng nhận thức rõ hơn sứ mệnh lịch sử của mình là loại bỏ CNTB ra khỏi đời sống xã hội, xây dựng CNCS văn minh, xác định rõ hơn con đường, biện pháp để thực hiện sứ mệnh lịch sử của mình. Cuộc đấu tranh của GCCN dù còn nhiều bước thăng trầm, nhưng nó vẫn tiếp tục diễn ra theo quy luật khách quan của lịch sử.

Thứ ba, phủ nhận vai trò của chính đảng của GCCN trong tình hình hiện nay đặc biệt là đối với những nước đang đi theo con đường CNXH như Việt Nam. Lịch sử đã chứng minh, cách mạng XHCN đã thành công đầu tiên trong một nước (nước Nga) bằng cuộc cách mạng vô sản và sau đó đã thành công trong nhiều nước, dưới sự lãnh đạo của giai cấp công nhân với đội tiên phong là Đảng Cộng sản. Do đặc thù lịch sử của mỗi quốc gia, dân tộc khác nhau, con đường tiến lên CNXH cũng không giống nhau. Đương nhiên, đối với nước ta, tiến lên CNXH từ cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân với nền kinh tế chậm phát triển, phải diễn ra lâu dài hơn các nước đã trải qua phát triển TBCN. Chúng ta phải xây dựng cơ sở vật chất- kỹ thuật đảm bảo tạo dựng cơ sở kinh tế cho CNXH bằng công cuộc CNH, HĐH. Đó là sự nghiệp của toàn dân dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam — Đảng của giai cấp công nhân Việt Nam. Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá X đã khẳng định: Giai cấp công nhân Việt Nam là “giai cấp lãnh đạo cách mạng thông qua đội tiên phong là Đảng Cộng sản Việt Nam; giai cấp đại diện cho phương thức sản xuất tiên tiến; giai cấp tiên phong trong sự nghiệp xây dựng CNXH, lực lượng đi đầu trong sự nghiệp CNH, HĐH đất nước vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh; lực lượng nòng cốt trong liên minh giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức dưới sự lãnh đạo của Đảng”.

Cùng với sự phát triển của dân tộc, GCCN Việt Nam đã có nhiều thay đổi, phát triển cả về số lượng, chất lượng, cơ cấu và vai trò trong xã hội. Thông qua chính đảng tiên phong của mình, GCCN Việt Nam là giai cấp duy nhất lãnh đạo cách mạng, lãnh đạo xã hội, đưa sự nghiệp đổi mới đất nước theo định hướng XHCN đến thắng lợi. Vai trò lãnh đạo, bản chất cách mạng, tính tiên phong của GCCN Việt Nam không hề thay đổi. Trước yêu cầu của sự phát triển, giai cấp công nhân nước ta còn nhiều hạn chế, bất cập. “Sự phát triển của giai cấp công nhân chưa đáp ứng được yêu cầu về số lượng, cơ cấu và trình độ học vấn, chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập kinh tế quốc tế; thiếu nghiêm trọng các chuyên gia kỹ thuật, cán bộ quản lý giỏi, công nhân lành nghề; tác phong công nghiệp và kỷ luật lao động còn nhiều hạn chế; đa phần công nhân từ nông dân, chưa được đào tạo cơ bản và có hệ thống”.

V.I. Lênin đã nhận định rằng, điểm cốt yếu của học thuyết Mác là soi sáng vai trò lịch sử toàn thế giới của giai cấp công nhân với tư cách là người xây dựng xã hội xã hội chủ nghĩa thay thế xã hội tư bản. Đối với giai cấp công nhân và nhân dân lao động toàn thế giới thì học thuyết sứ mệnh lịch sử của GCCN là vũ khí lý luận, vũ khí tư tưởng sắc bén trong cuộc đấu tranh chống áp bức, bóc lột cũng như trong sự nghiệp xây dựng xã hội tương lai tươi đẹp. Đối với Việt Nam thực hiện thắng lợi mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” trong tình hình mới, cấp thiết phải xây dựng GCCN cả về số lượng và chất lượng; nhất là việc “... nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ học vấn, chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp, tác phong công nghiệp, kỷ luật lao động, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp CNH, HĐH và hội nhập quốc tế. Phát huy vai trò của GCCN là giai cấp lãnh đạo cách mạng, thông qua đội tiên phong là Đảng Cộng sản Việt Nam;...”/.

Tài liệu tham khảo

- C. Mác và Ph. Ăngghen: Toàn tập, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, Hà Nội - 1995, tập 2;
- Giáo trình Chủ nghĩa xã hội khoa học - NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội-2006;
- Nguyễn Viết Vượng (2010), Giai cấp công nhân và tổ chức công đoàn Việt Nam trong những năm đầu thế kỷ XXI, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội;
- Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương khóa X, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia.
- Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Nxb Chính trị quốc gia.